

stemte i Gaar mod min Overbevisning eller mod min Anskuelse; i Dag stemmer jeg, i Dag forlader du mit Arbejde, eller til den og den Tid forlader du mit Arbejde! Det bør ikke saa være. Jeg er ganske sikkert ikke blind for, at man aldrig fuldstændig kan ramme dette, men man kan i alt Fald ramme det, at de ikke ved en officiel Tilkendegivelse frænte vedkommendes Følelse og lade dem vide, at fordi han har stemt efter sin Overbevisning, vil han nu blive afskediget fra sit Arbejde. Det kan man ramme, og det har for mig dog nogen Betydning. Da dette jo ogsaa har Indflydelse paa de kommende Valg, kunde jeg ønske, at dette lille Lovforslag ogsaa kunde komme til at omfatte de kommunale Valg, ikke alene de forfatningsmæssige, politiske Valg. Jeg tror, at det meget godt lader sig gøre, og jeg henstiller derfor dette til de ærede Forslagsstilleres og til det eventuelle nedsatte Udvalgs velvillige Overvejelse. Jeg tror ligeledes, at der mangler nogle bestemte Udtalelser om, at det skal være en Pligt for de overordnede at give de underordnede saa megen Tid, at de kunne komme til at udføre deres Valgret, kunne komme til at afgive deres Stemme. Jeg tror ikke, at Paragraffen taler tydeligt i den Retning. Som Forholdene nu ere, kender man imidlertid, at der er mange Steder, hvor man ved, at Folkene ere af en anden Anskuelse end Arbejdsgiveren eller den overordnede, og der vedbliver man at drive den hele Fabrikdrift eller Haandværksdrift for netop at genere Arbejderne og forhindre dem i at afgive deres Stemme. Dette bør ligeledes paatales i Loven, i alt Fald bør der være en Tvang paa de overordnede til, at de, hvor det ikke kan bevises, at dette vil medføre Fare for Personer eller betydelig Skade paa Gods, skulle give Arbejderne Tid til at afgive deres Stemme. Formen derfor skal jeg ikke indlade mig paa. Jeg vil haabe, at de Herrer have forstaaet min Mening, og jeg vil haabe at der vil blive taget Hensyn dertil. Et staar for mig som overordentlig vigtigt, og det er det, at der bliver gjort det mest muligt for, at enhver uantastet og uhindret kan gaa hen og stemme ifølge sin Overbevisning. — Endelig skal jeg sige, at vi sikkert alle sammen kunne være enige om, at hvad vi end gøre, undgaa vi ikke Valgtryk, vi undgaa ikke fuldt ud Følgerne af vor politiske Overbevisning. Dette vil sikkert først kunne naas, naar vi kunne blive enige om at indføre hemmelig Afstemning til de forfatningsmæssige Valg. Og naar der nu er en Stemning oppe for, at enhver uhindret og uantastet skal kunne være med til at afgive sin Stemme, saa forekom-

mer det mig ogsaa at være paa Tide, at man søger at komme overens om at indføre den hemmelige Afstemning. Jeg haaber, at hvis jeg og min ærede Kollega i indeværende Samling skulde fremkomme med et Forslag om hemmelig Afstemning ved de forfatningsmæssige Valg, vil vort Forslag da møde Velvilje i dette Ting og ligeledes hos den høje Regering. Hvis det virkelig er Meningen, at man vil have, at enhver skal have Lov til at stemme efter sin Overbevisning uden derfor at blive krænket paa den ene eller den anden Maade, saa tror jeg, at man maa slutte sig til Tanken om Indførelsen af hemmelig Afstemning. Enhver, som er derimod, er sikkert ogsaa imod, at Folk skulle have Lov til uantastet og uhindret at afgive deres Stemme efter deres Overbevisning.

Reisj: Jeg skal ikke ved denne Lejlighed komme ind paa at berøre det store Spørgsmaal, som nu blev strejket af den sidste ærede Taler, nemlig Spørgsmaalet om hemmelig Afstemning, men jeg skal kun tillade mig at gøre nogle enkelte Bemærkninger i Anledning af det foreliggende Lovforslag, Bemærkninger, som jeg for øvrigt nu vil kunne gøre kortfattede, som de i alt væsentligt angaa Spørgsmaal, der allerede ere blevne berørte af den højtærede Minister. Først maa jeg dog tage en Forvaring. Det er, saa vidt jeg forstod den ærede Forslagsstiller, blevet fremført her, at alle Partier her i Tinget og ogsaa Højre være enige om at anse som strafbart det, der forelæa under den Sag, som jo saa længe har været for Domstolene og nu er blevet paadømt af Højesteret. Dette er for mit Partis Vedkommende ikke rigtig. Vi vare mange, der vare fuldstændig paa det rene med, at Straffeloven virkelig ikke der var overtraadt, og at der hverken forelæa nogen Vold eller Trussel om Vold og heller ikke noget Røb af Stemmer, men vi vare paa den anden Side af den Mening, at da der her forelæa et saa godt oplyst Tilfælde, hvor der utvivlsomt forelæa Valgtryk eller dog Forsøg paa Valgtryk, vilde det være heldigt en Gang at saa Sagen bragt for Domstolene og saa Domstolenes Afgørelse af, hvorvidt man i saa Henseende havde Lov til at gaa, og hvad der var lovligt, og hvad der ikke var lovligt. Vi vare imidlertid paa ingen Maade af den Mening, at en Domfældelse var sandsynlig. Jeg kan med Bestemthed forstikke, og det blev ogsaa udtalt af mig personlig, at jeg ansaa det for høist usandsynligt, at en Domfældelse vilde resultere af Sagsanlægget. — Naar jeg nu derfor gaar over til at se paa det forelagte